

Memo

Onderwerp

Activiteitenplan Optimalisatie Waterberging Onlanden
Reactie op vragen provincie Drenthe

Projectnummer

2022-141

Datum

9 juli 2025

Kenmerk

2022-141-12

Van

Beno Koolstra

Status

Definitief

Aan

Waterschap Noorderzijlvest

Inleiding

De provincie Drenthe heeft naar aanleiding van het beoordelen van de Flora- en fauna van het Projectbesluit voor de optimalisatie van de waterberging in de Onlanden een aantal aanvullende vragen gesteld. Deze vragen zijn hieronder beantwoord. Daarbij is de nummering van de vragen zoals de provincie die heeft gehanteerd aangehouden en is de vraag steeds cursief afgedrukt.

Reactie op vragen

Algemeen

1. *Voor de wezel, waterspitsmuis en de grote modderkruiper is de volgende verbodsbepaling niet aangevraagd: "het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren". Deze is wel toepassing voor aangezien er mogelijk verblijfplaatsen/rustplaatsen verloren gaan. Deze verbodsbepaling dient nog aangevraagd te worden. Dat kan als reactie op deze mail.*

De werkzaamheden aan de watergangen worden buiten de voortplantingsperiode van de grote modderkruiper (in ieder geval buiten de periode dat er nog eieren in het wateraanwezig zijn) uitgevoerd, wat betekent dat geen sprake kan zijn van het vernielen van eieren. De verbodsbepaling geldt verder ten aanzien van **vaste** voortplantings- en rustplaatsen. Daaronder worden in de jurisprudentie specifieke locaties bedoeld waarvan de soort voor bepaalde functies (voortplanten en rusten) in het bijzonder van afhankelijk is. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om specifieke locaties in de thermische schil van een woning, nesten van bepaalde (roof)vogelsoorten, dassen- en berverburchten en dergelijke. Voor de soorten waar het hier om gaat, wezel, waterspitsmuis en de grote modderkruiper, is vrijwel het gehele, of in ieder geval een zeer groot deel van het biotoop geschikt als voortplantings- en rustplaats waarvan steeds wisselende locaties als zodanig worden gebruikt. Derhalve is geen sprake van een vaste voortplantings- en rustplaats die wordt beschadigd of vernield door de werkzaamheden. Mocht u echter een andere mening zijn toegedaan, dan is deze overtreding voor de genoemde soorten

hierbij aangevraagd.

2. *Hoe kan er met zekerheid worden gesteld dat er geen voortplantingswateren of rustplaatsen van de heikikker worden weggenomen door de werkzaamheden binnen het plangebied? Aangezien er geen nader onderzoek is gedaan naar de heikikker en dit verbodsbepaling (het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en) niet is aangevraagd. Indien dit niet met zekerheid kan worden gesteld dient dit verbodsbepaling als nog aangevraagd te worden.*

Voor de heikikker geldt hetzelfde als voor de drie onder punt 1 genoemde soorten. Ook hier geldt dat als u een andere mening hierover heeft, wij voor deze soort de door u bedoelde overtreding aanvragen.

3. *Aangezien de bever is aangetroffen in het Peizerdiep en er niet volledig met zekerheid gesteld kan worden dat de bever niet wordt verstoord door de werkzaamheden dient de aanvraag uitgebreid te worden met deze soort. Hierbij dienen de verbodsbepalingen ook aangegeven te worden. Dat kan als reactie op deze mail.*

De bever wordt niet opzettelijk verstoord en dat betekent dat geen sprake is van een overtreding. Opzettelijk verstoring (ook voorwaardelijke opzet) wordt voorkomen door specifieke mitigerend maatregelen te treffen. Deze worden in het EWP opgenomen en afgestemd met de beverconsulent van de provincie. Overigens licht de burcht vlak bij een kade die periodiek wordt gemaaid en waar veel wordt gewandeld, ook met loslopende honden. Dat betekent dat de burcht aanwezig is ondanks de al aanwezige verstoringen.

Onderzoek

4. *Uit het activiteitenplan blijkt onvoldoende dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van de otter, hermelijn en bunzing.*

Er dient onderbouwd te worden waarom er geen verbodsbepalingen overtreed worden van de bovengenoemde soorten en deze soorten dus terecht zijn uitgesloten, aangezien de werkzaamheden plaatsvinden in geschikt leefgebied van deze soorten en er geen nader onderzoek naar deze soorten heeft plaatsgevonden. Indien de onderbouwing onvoldoende is dienen deze soorten ook meegenomen te worden in het projectbesluit. De verbodsbepalingen dienen aangevraagd te worden en er dienen voor deze soorten ook mitigerende maatregelen getroffen te worden.

De otter is overwegend nachttactief en de werkzaamheden vinden niet plaats nabij delen van het gebied die geschikt zijn als voortplantings- of rustplaats voor de otter. Hieruit volgt dat geen sprake kan zijn van een overtreding van een verbodsbepaling. Dit volgt uit het deelrapport natuur en het Activiteitenplan.

Ook de hermelijn en bunzing hebben het leefgebied in het (nattere) deel van de waterberging waar geen grootschalige werkzaamheden plaats zullen vinden. De grootschalige werkzaamheden aan de kades worden buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd, want dat betekent dat geen

jonge nog onvoldoende mobiele dieren kunnen worden gedood. Ook deze soorten hebben geen **vaste** voortplantings- en rustplaatsen. Voor deze soorten geldt geen verbod op opzettelijk verstoren.

Voorzorgshalve willen wij met oog op de onbelemmerde uitvoering van de werkzaamheden echter de aanvraag aanvullen met:

Bal 11.46 lid 1 onder b en d voor de otter

Bal 11.54 lid 1 onder b voor bunzing en hermelijn

5. *In hoofdstuk 6.3 wordt aangegeven dat bij het plaggen en graven slenk Eelderdiep Midden het niet aannemelijk is dat in dit deel van het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden verblijfplaatsen van de wezel (of hermelijn) aanwezig zijn. Echter kan dit alleen worden uitgesloten als er op voorhand kan uitgesloten worden dat er geen geschikt leefgebied aanwezig is van deze soorten, kan dit niet op voorhand worden uitgesloten dan kan de afwezigheid alleen uitgesloten worden d.m.v. nader onderzoek.*

Graag ontvang ik een toelichting waarom deze soorten in dit gebied met zekerheid uitgesloten kunnen worden anders dient er voor deze soorten in dit gebied mitigerende maatregelen getroffen te worden.

Ik acht het gebied waar de slenk wordt gegraven niet geschikt als leefgebied voor de wezel, omdat deze een voorkeur heeft voor drogere biotoop. Zie voor hermelijn en bunzing ook punt 4: de grootschalige graafwerkzaamheden vinden plaats buiten het voortplantingsseizoen.

6. *Op welke datum heeft het nader onderzoek naar de waterspitsmuis plaatsgevonden?*
Zie bijlage 3 bij het Activiteitenplan: november 2022. De e-DNA monsters zijn direct na het verzamelen naar het lab gestuurd voor de analyse.

Maatregelen

7. *Er wordt voorgenomen om de werkzaamheden te starten in augustus. Dit is in de kwetsbare periode van de wezel, de waterspitsmuis en de grote modderkruiper. Indien er tijdens de opstart van de werkzaamheden al een verbodsbepaling wordt overtreden van bovengenoemde soorten, dan dienen deze werkzaamheden uitgesteld te worden buiten de kwetsbare periode.*

Zou je kunnen toelichten of er bij de opstart van de werkzaamheden geen verbodsbepaling wordt overtreden of indien dat niet mogelijk is wat de aangepaste planning wordt.

Voor de wezel beslaat, bij een tweede nest, de gevoelige periode heel het jaar. Daarom is besloten in augustus te beginnen zodat niet in de periode van winterrust aan de kade hoeft te worden gewerkt. Met oog hierop is het doden van de wezel aangevraagd

Voor de grote modderkruiper valt alleen september en oktober buiten de gevoelige periode en deze periode is te kort om alle werkzaamheden uit te kunnen voeren. Daarom is ervoor gekozen de werkzaamheden al in augustus te laten starten, dus aan het einde van het voortplantingsseizoen om daarmee het doden van jonge dieren zo veel mogelijk te beperken.

Mede in verband daarmee is het doden van de grote modderkruiper aangevraagd.

De voortplantingsperiode van de waterspitsmuis loopt van april tot en met september en vanaf november gaan al veel dieren in winterrust. Dat betekent dat tussen de voortplantingsperiode en de start van de winterrust onvoldoende tijd is om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Daarom is ook voor deze soort besloten om tegen het einde van het voortplantingsseizoen al met de werkzaamheden te beginnen. Mede in verband daarmee is het doden van de grote modderkruiper aangevraagd.

Het is niet duidelijk wat u bedoelt met *"Indien er tijdens de opstart van de werkzaamheden al een verbodsbepaling wordt overtreden van bovengenoemde soorten, dan dienen deze werkzaamheden uitgesteld te worden buiten de kwetsbare periode"*. Voor een deel van de soorten is de gevoelige periode te kort om daarbinnen het werk geheel uit te kunnen voeren. Juist daarom is voor deze soorten toestemming gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen.

8. *Er worden alleen mitigerende maatregelen beschreven voor bij de werkzaamheden bij de te bouwen stuwen. Ook bij de overige werkzaamheden dient er rekening te worden gehouden met beschermde soorten en dient er op zo'n manier gewerkt te worden dat er zo min mogelijk exemplaren worden verstoord en gedood.*

Zouden jullie uitgebreid willen toelichten welke mitigerende maatregelen bij de andere werkzaamheden worden getroffen?

Het is niet duidelijk waar u op baseert dat alleen bij de stuwen mitigerende maatregelen worden genomen. De mitigerende maatregelen die in hoofdstuk 5 van het Activiteitenplan staan, gelden voor alle werkzaamheden. Voor de werkzaamheden aan de stuwen zijn deze inmiddels uitgewerkt in een EWP, omdat deze werkzaamheden inmiddels zijn vergund en als eerste uitgevoerd worden. Het EWP voor de overige soorten is in voorbereiding.

9. *Onder 5.3 wordt aangegeven dat wanneer er verlichting noodzakelijk is om veilig te kunnen werken, dat deze zo wordt geplaatst dat uitstraling voorkomen wordt. Is het ook mogelijk om alleen bij daglicht te werken?*

Als het mogelijk was heel het project bij daglicht uit te voeren, was deze maatregel niet opgenomen. Om zo veel mogelijk buiten de gevoelige periodes van de aanwezige diersoorten te werken, wordt in augustus begonnen met de werkzaamheden en lopen deze door tot in november/december. Streven is de werkzaamheden zoveel mogelijk bij daglicht uit te voeren, maar het is niet uitgesloten dat het noodzakelijk is om in oktober tot december aan de randen van de dag met kunstlicht te werken.

10. *Onze voorkeur heeft om met klein materieel te werken om nevenschade en schade aan soorten te voorkomen. Zouden jullie kunnen aangeven met welk materieel gewerkt zou worden? En indien er met groot materieel gewerkt wordt hoe er zoveel mogelijk voorkomen wordt dat er soorten*

worden verstoord en gedood en waarom er niet voor klein materieel gekozen is?

Het is niet mogelijk alles met licht materieel uit te voeren. Voor het ophogen van de kades is een kraan met een lange giek nodig en dat betekent dus groot materieel. Hetzelfde geldt voor de werkzaamheden voor de stuwen en de natuurmaatregelen. Deze zijn met klein materieel niet uitvoerbaar. De maatregelen die genomen worden om de effecten zo veel mogelijk te beperken staan beschreven in hoofdstuk 5 van het Activiteitenplan en zijn/worden in het EWP verder uitgewerkt.

11. *Er wordt aangegeven in hoofdstuk 5.3 dat er tijdens het maaien één richting op gewerkt wordt. Kunnen jullie toelichten welke richting er op gewerkt wordt?*

De werkrichting wordt grotendeels bepaald door de ligging van de verharde wegen nabij de locaties waar werkzaamheden plaatsvinden. Het zware materieel moet immers via de verharde wegen aangevoerd worden. Voorover daarbinnen nog keuzevrijheid is, wordt de werkrichting bepaald door de begeleidende ecoloog die een keuze maakt op basis van de omstandigheden zoals ze op dat moment in het veld zijn.

12. *Er wordt aangegeven in hoofdstuk 5.3 dat het bodemmateriaal voorafgaand aan het dempen van de sloten op het land wordt gebracht, om dit vervolgens te controleren op vissen en andere dieren. Hoe wordt dit gedaan en door wie wordt dit vervolgens gecontroleerd?*

De bodemlaag van de te dempen watergangen wordt met een kraan op het land gebracht. De controle vindt plaats door medewerkers van de aannemer, onder aansturing van de ecoloog die het project zal begeleiden. Deze uitwerking wordt in het EWP opgenomen.

13. *Ter info zullen de volgende maatregelen worden toegevoegd. Dit dient ook meegenomen te worden in het ecologisch werkprotocol.*

- *Er dient gefaseerd gewerkt te worden en de werkzaamheden op één locatie dienen in zo'n kort mogelijke tijdbestek en zoveel mogelijk aaneengesloten uitgevoerd te worden.*
- *Als uit de veldcontrole blijkt, die voorafgaand wordt uitgevoerd dat er nog broedende vogels aanwezig zijn, dan dienen de werkzaamheden ter plekke uitgesteld te worden tot de jongen zijn uitgevlogen.*
- *Tijdens het maaien dient er stapvoets gereden te worden.*
- *Het vrijkomende maaisel dient direct afgevoerd te worden.*
- *Naast het maaien dienen ook andere schuilplekken verwijderd te worden in het werkgebied*
- *De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd onder leiding van een ecologisch deskundige*

Deze maatregelen zullen wij ook in het EWP opnemen.

Belangen

14. Het belang "voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren" kan worden ingetrokken, omdat dit belang niet van toepassing is. De andere belangen bieden voldoende onderbouwing.

Dit belang is wel degelijk van toepassing, omdat het project mede als doel heeft belangrijke schade aan gewassen (in het beheergebied van het waterschap, buiten de waterberging) als gevolg van overstroming te voorkomen.

Staat van instandhouding

15. Per aangevraagde soort dient er zowel een landelijke als een lokale staat van instandhouding beschreven te worden. Dit ontbreekt en dient daarom nog gedaan te worden.

Het is niet aan de initiatiefnemer om te beschrijven wat de staat van instandhouding is. Dit is namelijk geen indieningsvereiste. Het is de taak van de provincie de staat van instandhouding te bevorderen en in verband daarmee is het ook aan de provincie om te bepalen wat de staat van instandhouding is. Het is aan de initiatiefnemer om te onderbouwen dat "de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.". Dat betekent dat geborgd moet zijn dat het project de staat van instandhouding (hoe die nu ook is) niet mag verslechteren en geen belemmering vormt voor maatregelen die de provincie wil nemen om de staat van instandhouding te verbeteren. Deze onderbouwing is in het Activiteitenplan opgenomen.